

Informatie- en opinieblad
van de Rijksuniversiteit
Limburg

2de jaargang
11 september 1981

pagina 3

U-raad

Voor de aanvang van het nieuwe vergaderjaar ging de U-raad even bij zichzelf te rade. Op heel wat punten zijn de eigen werkwijze en de relaties met de universiteit voor verbetering vatbaar, was het algemene oordeel.

pagina 5

Ziektekosten

Geen centje pijn zolang je niets mankeert, maar waar breng je de centen naar toe om te voorkomen dat het wel zo ver komt als het misgaat? De jaarlijkse jacht op de verzekeringspremies is weer geopend. De meest idealistische onder de verzekeraars dreigen er het slachtoffer van te worden.

pagina 8

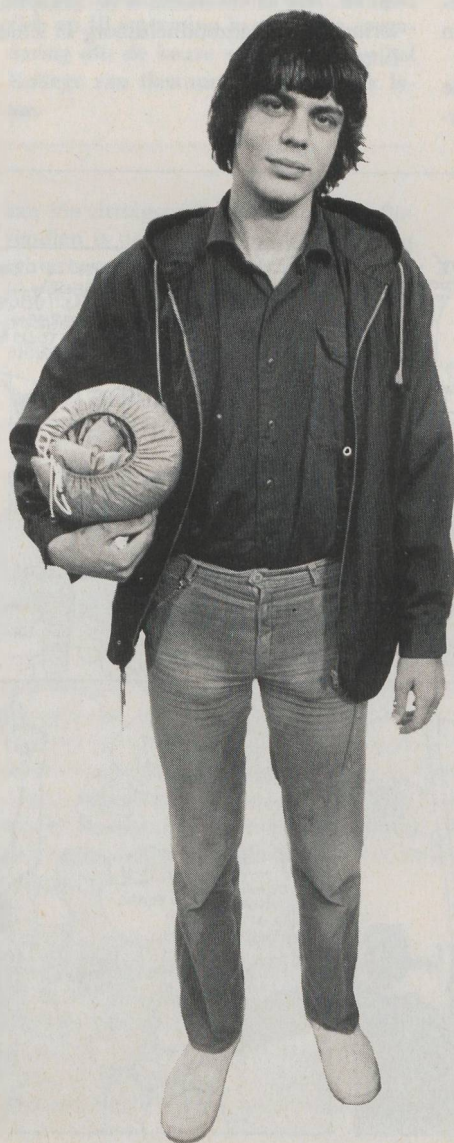
Oké

Een reclamecampagne zoals er nog nooit een georganiseerd is moet de Nederlander meer zorg voor zijn welbevinden inpompen. Het beeld van de Nederlandse gezondheid werd met een Maastrichtse spiegel opgevangen. Hoe goed voelen we ons, wat doen we om ons goed te voelen en wat doen we om dat gevoel weer kwijt te raken?

pagina 10

Examen

Binnen de Medische Fakulteit kan een einde komen aan het geharrewar rond het examenreglement als het lang verwachte ontwerp voor een nieuwe regeling brede steun vindt. De eerste reacties zijn wat verdeeld, maar toch hoopgevend.

Observant voortaan om de twee weken

Met ingang van de tweede jaargang, waarvan U hier de eerste aflevering voor U heeft, verschijnt Observant veertiendaags. Zowel voor de inhoud als de vorm brengt de frekwentieverhoging enige konsekwenties met zich mee.

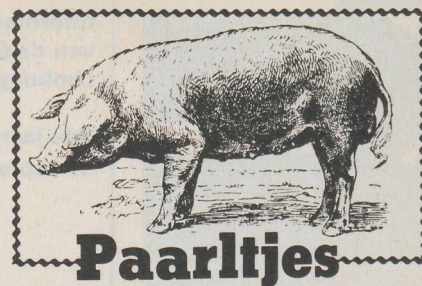
Door de beperkte omvang van de mankracht en vooral de financiële middelen wordt het aantal pagina's teruggebracht van 24 naar 16. Dat is in ieder geval te weinig om nog lange thema's te brengen zoals we dat vorig jaar deden. In plaats daarvan gaan we *middenpagina's* maken, lange artikelen als één geheel opge maakt op de pagina's 8 en 9. In principe worden daarin onderwerpen van wetenschappelijke aard op populaire manier behandeld.

Verder kunnen wij melden dat de oude broodletter, *de Universe*, heeft plaatsgemaakt voor de *English*, een afgeleide van de zeer klassieke *Times*.

De belangrijkste konsekwentie van de veertiendaagse verschijning is dat Obser-

vant zich meer kan gaan richten op ak tuele gebeurtenissen. Bij maandelijks verschijning gingen er minimaal twee en maximaal zes weken over heen, voordat een onderwerp, dat de gemoeieren be zighield, in het blad kon worden bespro ken. Die tijd is nu teruggebracht tot mi nimaal 1 en maximaal 3 weken. Nog lang niet ideaal, maar het gaat al een eind in de goede richting.

Nieuw is ook een *gastkolom*, die in dit nummer gevuld wordt door Jan Beliën en waarvoor de redactie telkens iemand anders van binnen of buiten de universi teit uitnodigt. Met ingang van het vol gende nummer starten we met de eerste van een aantal *discussieronden* die we dit jaar willen organiseren rond onder werpen die de universiteit fundamenteel raken. Het eerste thema is de akademi sering van de gezondheidszorg in Zuid-Limburg.

Paartjes

Gratis afhalen:
Lege doosjes voor compact cassettes,
zolang de voorraad strekt.

Productieburo Audiovisuele Dienst,

De Kommissie Aansluitingsvraagstukken van de Akademische Raad zoekt een student-lid, bij voorkeur uit Maastricht.

De commissie houdt zich bezig met vraagstukken die samenhangen met de aansluiting van voorbereidend onderwijs op zowel het Wetenschappelijk als het Hoger Beroepsonderwijs. De commissie vergadert ongeveer één middag per maand in Utrecht.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij Hans Wenting, afdeling Studentenvoorzieningen, kamer 322, tel. (888)307, of bij de sekretaris van de commissie, de heer J.W. Meijer, tel 070-694381.

HET „LIMBURG OOK OKÉ” ORGANISATIE KOMITÉ :

U-raad wil image verbeteren

De universiteitsraad die op 3 september voor het eerst in zijn nieuwe samenstelling bijeen is gekomen, heeft zich voor de aanvang van de nieuwe bestuursperiode bezonnen op zijn eigen functioneren. Tijdens twee door het presidium georganiseerde introductiedagen kwamen twee dringende wensen naar voren: verbetering van de doelmatigheid van het bestuurswerk en een beter contact met het publiek. In beide gevallen kwam men tot het opstellen van concrete aanbevelingen, die de komende tijd in de raad besproken gaan worden.

Zowel de nieuwe als de oude leden van de raad beklagden zich erover dat het vaak erg moeilijk is zicht te krijgen op de materie die in de raad ter behandeling aangeboden wordt. Zittende leden gaven toe dat het bij de een een half jaar en bij de ander wel een heel jaar geduurd had voordat men zoveel kennis van zaken dacht te hebben, dat men de mikrofoon had durven inschakelen om aan de discussies deel te nemen. Nieuwe leden pleitten daarom voor een goede presentatie van de aangeboden stukken, met een 'korte inhoud van het voorafgaande' en een begrijpelijke samenvatting van de problematiek in de aanbiedingsbrief. Voor het eerste zou de griffie moeten zorgen, voor het tweede de dienst van wie het stuk afkomstig is. Van de zittende leden en de rector kwam de klacht dat de raad zich vaak verliest in details, wat veel tijd en energie vergt en ten koste gaat van de behandeling van écht belangrijke zaken. Vooral het buitenuniversitaire lid Rutten kwam met enkele praktische suggesties om dat verschijnsel tegen te gaan. De vergaderfrequentie zou teruggebracht moeten worden van twee tot drie weken en de vergaderingen zouden aan het eind van de middag in plaats van 's avonds gehouden moeten worden, zodat onder meer de honger de duur van de vergaderingen binnen de perken houdt. Beide suggesties werden overgenomen en vooral de verschuiving van het tijdstip van 's avonds naar 's middags maakt een uitstekende kans op verwezenlijking.

Frakties

Algemeen werd erkend dat fractievorming in de raad grote voordelen biedt. De NSEM-studenten illustreerden dat nog eens ten overvloede door hun ervaringen op te dissen. Binnen een fractie kunnen de leden zich specialiseren op bepaalde onderwerpen, terwijl individuele raadsleden alles in hun eentje moeten opknappen. Dat betekent selekteren, zeiden sommige zittende leden eerlijk.

Als een nog groter voordeel van fractievorming werd aangevoerd dat je herkenbaar bent voor de kiezers. Je garandeert een zekere continuïteit, omdat je er een programma op na kunt houden dat niet

Tijdens de eerste vergadering van de nieuwe Universiteitsraad op 3 september is Richard Starmans herkozen tot voorzitter van de raad. Dat gebeurde overigens niet zonder slag of stoot. De vertrouwenskommissie, die een advies moest uitbrengen over de twee kandidaten die naar de functie dongen, had zich zo slecht van haar taak gekweten, dat even later de voorzitter van de commissie, Paul Devilee, niet herkozen werd. Met aan het hoofd Koen van der Gugten als nieuwe voorzitter, houdt de vertrouwenskommissie zich nu bezig met de voordracht voor de rector magnificus en voor het gekozen lid van het Kollege van Bestuur. Over de rector spreekt de raad zich op 10 september in een extra-vergadering uit; de keuze van het lid van het Kollege van Bestuur volgt een week later.

aan één zittingsperiode is gebonden. Bovendien is de kans op binding met een achterban dan veel groter. Tot verdere fractievorming kwam het tijdens de introductiedagen niet. Wel werd ervoor gepleit per geleiding tot vorming van frak-

ties over te gaan om het werk beter te kunnen verdelen.

Informatie naar buiten

Vooral nu er bij de afgelopen verkiezingen twee raadszetels bij gebrek aan belangstelling (van kandidaten, niet van kiezers) onbezet zijn gebleven, voelt iedereen een sterke behoefte aan verbetering van het image van het raadswerk. In de eerste plaats zou de drempel naar de raad verlaagd moeten worden door een doelmatige werkwijze en verder denkt men aan een herwaardering van het commissiewerk. Het lidmaatschap van een advieskommissie, waarvoor men immers geen raadslid hoeft te zijn, zou dan als springplank kunnen dienen naar het lidmaatschap van de raad. Commissies zouden ook vaker adviseurs moeten horen. Verder zou de raad zijn werk beter kunnen verantwoorden door zo helder mogelijk naar buiten te brengen waar men zich mee bezig heeft gehouden en gaat houden. Gedacht wordt onder meer aan publikatie van een agenda in Observant, aan het instellen van een sprekerskwartier tijdens de vergadering en aan het inrichten van een 'tijdgenzaal' waarin alle stukken ter inzage worden gelegd.

Tenslotte werd er voor gepleit nog eens na te gaan over welke sankties de raad beschikt om het Kollege van Bestuur uitvoering van raadsbesluiten af te dwingen. Dat het kollege relatief ongestraft kan nalaten wat de raad opdraagt werd als een pijnlijk teken van onmacht gevoeld.

JH

Kollegegeldactie opgegeven

De boycotactie tegen de verhoging van de collegegelden is althans voor het Wetenschappelijk Onderwijs volledig doodgebloed. Wat een herhaling had moeten worden van de succesvolle betalingsboycot uit 1972 — Van Veen en de Brauw besloten toen tot een collegegeld van duizend gulden, maar moesten dat bedrag wegens de massale actie het jaar erna verlagen tot de helft — is een navrante mislukking geworden. Aan het gros der wetenschappelijke instellingen waren de meeste studenten van meet af aan niet tot enige actiebereidheid te porren en de overgebleven actievoerders zijn inmiddels ook al handig ingepakt door de Colleges van de verschillende universiteiten. Alleen Maastricht gaf aanvankelijk veel hoop met een toegezegd weigerpercentage van 55 percent van de studenten, relatief verreweg het hoogst voor heel Nederland! Ook hier moest men echter capituleren en is de boycotactie een doodgeboren kind gebleken.

Toen Pais enkele maanden geleden definitief besliste een deel van het onderwijsgat te dichten met een college- en inschrijfgelden verhoging tot 750 respectievelijk 150 gulden voor het Wetenschappelijk Onderwijs en 650 gulden collegegeld voor het Hoger Beroeps Onderwijs stond heel academisch Nederland op

haar achterste poten. Het Landelijk Overlegorgaan Grondraden (LOG), het overkoepelende orgaan van de verschillende studentenorganisaties, besloot tot de oprichting van het Landelijk Aktiekomitee Collegegelden (LAK). Dat LAK zou eerst de animo voor een boycot onder de studenten peilen en pas in Au-

gustus tot daadwerkelijke acties overgaan.

De interesse voor een boycot der betalingen bleek aan de meeste universiteiten nihil: Een mislukte landelijke boycotmanifestatie in Amsterdam gaf de stemming goed weer.

Dat in Maastricht het percentage boycotters zoveel hoger lag dan elders, zal zeker wel te maken hebben gehad met de 'intieme' Maastrichtse sfeer, de grote betrokkenheid van veel studenten met het universitaire reilen en zeilen en de steun van de NSEM aan de boycot. Het College van Bestuur zag de bui hangen en stuurde medio Augustus een onsympathieke dreigbrief rond, waarin uiteen werd gezegd wat de gevolgen van een wanbetaling zouden inhouden. Kort daarop volgde een tweede document van ongeveer dezelfde strekking. Het lijdt geen twijfel dat veel aanvankelijke weigeraars voor deze dreigementen zijn gewicht en alsnog hun collegegeld hebben overgemaakt. Het boycotcomité reageerde met een tegenschrijven, gericht aan studenten én personeel, waarin werd verzocht niet te betalen.

Naar aanleiding van de brieven besloot de NSEM de zaak in de Universiteitsraad van 20 augustus aan te zwengelen. Het College garandeerde daar een soepele betaalregeling voor studenten in financiële nood. De NSEM achtte dat de enige haalbare kaart en trok zich in feite terug van het boycotfront. Daarmee verloor de actie voor veel studenten haar georganiseerd karakter en bleef er niets anders over dan betalen. Het actiecomité restte op een vergadering van vrijdag 28 augustus weinig meer dan de boel verbeurd te verklaren en haar biezen te pakken.

Een der actievoerders, Ferdinand Thung, draagt als voornaamste reden voor het opheffen van de boycot de geringe landelijke belangstelling aan, naast het drastisch teruglopen van de niet betalende binnen de Maastrichtse universiteit en het zich plotsklaps terugtrekken van de NSEM. Dat laatste ziet het boycotcomité trouwens als een blunder van de eerste orde en ook binnen de NSEM zelf schijnen de meningen hierover nog uiteen te lopen.

Wat kunnen de oorzaken geweest zijn van het geringe succes van de hele boycot? Thung houdt het voorlopig op de algemene verslapping van de studentenbeweging en op de slechte organisatie van de actie. De kritiek van het comité richt zich achteraf met name op het College van Bestuur, dat nooit op hun argumentatie is ingegaan en steeds heeft gedaan alsof 1 september absoluut de uiterste betaaldag was, terwijl daar vroeger nooit zo nauw naar werd gekeken.

J.M.

Academisch jaar geopend

Bij de opening van het Academisch Jaar 1981-1982 is gesproken door de voorzitter van het College van Bestuur, mr. R.B. van den Biggelaar, door de voorzitter van de Universiteitsraad, drs. R. Starmans en door prof. dr. D.J. Kuenen, voorzitter van de Commissie Onderwijsvraagstukken van de Academische Raad.

(van Voorlichting)

De voorzitter van het College van Bestuur herdacht twee medewerkers, Jan Dhont en Jan-Willem Henquet die in het voorbije jaar zijn overleden.

Na een overzicht gegeven te hebben van de belangrijkste gebeurtenissen van het afgelopen jaar memoreerde hij nog eens de uitspraken van de lustrumconferentie van 7 januari. Het College van Bestuur gaat binnenkort uitgebreid op de resultaten van deze conferentie in. De beide faculteiten hebben dat al eerder gedaan. Hij verwelkomde de 125 eerstejaars studenten in de Geneeskunde en de 150 eerstejaars Sociale Gezondheidskunde en wenste allen, medewerkers en studenten in hun werk en in hun persoonlijk leven een goed vruchtbaar jaar toe.

Prof. Kuenen begon als bioloog met een beschrijving van de leerprocessen bij lagere en bij meer gecompliceerde organismen. Sprekend over de rol van onderwijs in het leren constateerde hij, dat bij het wetenschappelijk onderwijs een conflict ingebakken zit door het principe van de verwevenheid van onderwijs en onderzoek. De bezetenheid en concentratie die de goede onderzoeker kenmerken kunnen als neveneffect hebben, dat zijn belangstelling voor onderwijs beperkt is. Bovendien heeft onderzoek een hogere status dan onderwijs. Toch is er aan de universiteiten wel belangstelling voor onderwijs. Overal wordt aan verandering en verbetering ervan gewerkt. Niettemin bleek de bereidheid van de universiteiten tot het meewerken aan de Herstructurering en aan de Tweefasenstructuur beperkt. Met name de jongeren, van wie men verwachten zou dat ze voorop zouden gaan in het streven te komen tot een meer maatschappelijk georiënteerd wetenschappelijk onderwijs, lieten het af weten. Deze studenten sloten een tijdelijk monsterverbond met de behoudende leden van het wetenschappelijk corps. Maar er zijn ook studenten en medewerkers die de redelijkheid inzien van een kortere studieduur voor velen, gevolgd door een beroepsopleiding of verdere wetenschappelijke opleiding voor degenen die dat wensen en die er toe in staat zijn.

Sprekend over het Maastrichtse onderwijsexperiment zei Prof. Kuenen, dat bij de voortgang daarna open overleg en ge-

zamenlijke inbreng van vakdocenten en onderwijskundigen nodig is. Resultaten van onderzoek naar het verloop van het experiment moeten telkens in het vervolg ervan worden verwerkt.

De RL is bezig met een onderneming die van zeer grote waarde is voor de toekomst van ons wetenschappelijk onderwijs en daarmee voor onze hele maatschappij. Het is waard dat ernaar gestreefd wordt het tot een zo goed mogelijk einde te brengen.

Omdat R. Starmans, pas kort voordat dit overzicht werd samengesteld, herkozen werd tot voorzitter van de U-Raad, was zijn toespraak niet tijdig voor samenvatting beschikbaar.

J. O.

observant

(voorheen Maffius).

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven door de Stichting Maffius. verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:
Tongersestraat 53, kamer 304
6200 MD Maastricht
Tel.: 043-888319 of 888309
(doorkiesnummer).

Stichtingsbestuur:

Gerard Majoor (voorzitter), Loes van Bentem (secretaris), Kees Schröer (penningmeester), Jan Pas, Kees Ruissen.

Redactie:

Ton Hammeleers, Jacques Herraets, Richard Janssen, Jan Meijers, Jo Ploum, Kees Ruissen, Maurice van der Sangen, Els Schoenmakers, Ger van der Vusse, Edith Goppel.

Adviseur: Joep Offermans.
Grafische vormgeving: Guus van Rooij
Foto's: Koen van der Gugten, Hans van Dijk, Denise Claessens.
Tekeningen: Pascal Oost, John Pex, Chris Voskamp.
Druk: Leiter-Nypels BV, Maastricht

De volgende *Observant* verschijnt 25 september.

SSGZ slachtoffer van eigen goedheid

Studenten zullen voorlopig niet in het ziekenfonds kunnen worden opgenomen. Pogingen van de Academische Raad in deze richting zijn door het ministerie van onderwijs en wetenschappen categorisch afgewezen. Wel denkt de minister erover de SSGZ financieel te steunen. De SSGZ moet dan wel aantonen dat haar premie door haar soepel acceptatiebeleid onder druk staat.

Het ziekenfonds is een werknemersverzekering. Dit houdt in dat alleen werknemers zich bij het ziekenfonds kunnen verzekeren. Op het ministerie vreest men dat als het ziekenfonds voor studenten opengesteld wordt, dat dan ook andere groepen niet-werknemers met lage inkomens, zoals boeren en kleine middenstanders, het ziektefonds in willen. Het ziekenfonds zou dan omgebouwd worden tot een volksverzekeringstelsel. Voor zo'n operatie is gewoon geen geld. De minister heeft wel toegezegd na te denken over een subsidie voor SSGZ. Sinds er allerlei nieuwe studentenverzekeringen op de markt gekomen zijn is de SSGZ in moeilijkheden gekomen. Deze nieuwe studentenverzekeraars passen over het algemeen een medische selectie toe op nieuwe klanten. Hierdoor hebben zij minder risico-gevallen onder hun hoede en kunnen ze dus een lagere premie vragen. Dit heeft ertoe geleid dat SSGZ steeds minder gezonde klanten kreeg en dus relatief meer 'kneusjes'. Al dus komt de premie van SSGZ steeds meer onder druk te staan. De SSGZ — en hetzelfde geldt ook voor Uniac — snijdt zich met haar soepel acceptatie- en uitkeringsbeleid dus behoorlijk in de vingers. Als de SSGZ in staat is tegenover de minister duidelijk te maken dat haar acceptatiebeleid haar premie omhoog heeft gejaagd, maakt ze kans op steun van die zijde. Van zo'n steun zullen niet alleen de bij SSGZ verzekerde

studenten profijt hebben. Een lagere premie bij SSGZ dwingt ook de andere verzekeraars hun premie uit concurrentieoverwegingen scherper te stellen. Dit zou een stap op weg zijn naar betaalbare studentenverzekeringen. Nog steeds zullen de meeste studenten zich bij particuliere verzekeringsmaatschappijen moeten verzekeren tegen ziektekosten. Alhoewel menigeen in politiek Den Haag zal erkennen dat studenten, met een inkomen beneden het bijstandminimum, eigenlijk in het ziekenfonds thuishoren, zijn er nog geen concrete stappen hiertoe ondernomen. Een kleine groep studenten heeft het geluk dat hun ouders verplicht verzekerd zijn bij het ziekenfonds. Deze studenten kunnen voor een geringe premie eveneens terecht bij het ziekenfonds. De grote meerderheid moet echter diep in de buidel tasten om zich te decken tegen ziektekosten. Voor hen is er maar één lichtpuntje: de SSGZ, de belangrijkste verzekeraar, heeft ook dit jaar haar premie niet hoeven te verhogen. Er op vertrouwend dat het ziekenfonds nog wel enige tijd voor studenten gesloten blijft, werpen steeds meer instellingen zich op de markt van de studenten-ziektekostenverzekeringen. Het gedeelte monopolie van de Stichting Studenten Gezondheidszorg (SSGZ) en de stichting Uniac is al lang verleden tijd. Hun voortbestaan wordt zelfs bedreigt door negen concurrenten. Deze twee stichtingen, en

later ook de stichting Volksgezondheid (VGZ), gaan uit van het principe van solidariteit tussen de gezonde en minder gezonde studenten. Zolang die solidariteit daadwerkelijk in praktijk werd gebracht konden zij een goed pakket voor een redelijke prijs bieden. De problemen kwamen pas toen allerlei andere instellingen zich ook op deze markt wierpen. Deze instellingen passen wel een selectie van hun klanten toe. Doordat zij zich hiermee ervan verzekeren alleen gezonde klanten te hebben, kunnen zij hun premie aanmerkelijk lager stellen. Het effect zal duidelijk zijn: de drie stichtingen krijgen relatief steeds meer 'kneusjes' die de kosten en daarmee de premie doen opjagen. Hierdoor besluiten steeds meer 'gezonde' studenten uit te wijken naar een goedkopere verzekering. Uniac en SSGZ hebben dit jaar maatregelen genomen om te voorkomen dat studenten zich eerst bij andere instanties proberen in te schrijven, alvorens men, na geweigerd te zijn, naar hen toe stapt. Om buiten de medische selectie te vallen moeten eerstejaars zich voor 1 september bij de SSGZ en voor 1 oktober bij Uniac aangemeld hebben.

Ondanks de problemen zijn de drie stichtingen er goed in geslaagd om de premie redelijk te houden. SSGZ is de duurste met een premie van 471 gulden, maar daar staat tegenover dat alleen voor de huisarts een eigen risico van 35 gulden per jaar in rekening wordt gebracht. Uniac mag dan van de drie de goedkoopste zijn, het eigen risico is maar liefst honderd gulden. VGZ zit ergens tussen beide in maar heeft een iets minder volledig pakket.

Een ander belangrijk voordeel van deze drie stichtingen boven de andere instellingen is dat zij een noodfonds hebben. Bepaalde hoge onkosten die niet door het pakket gedekt zijn kunnen hieruit vergoed worden.

	SSGZ	Uniac	VGZ/ NSGZ	NN	Amro ned. 1870	Goudse	NBBS	Zilveren kruis	VGNN	Ohra
Premie	f 471,-	f 422,-	f 435,-	f 480/f 398,-	f 398,-	f 398,-	f 410,-	f 390,45	f 354,-	f 401,-
Niet klinisch psychiater	alleen medicijnen	niets	niets	alleen medicijnen	max. f 1000,-	alleen medicijnen	max. f 1500,-	niets	tot f 900,- rest 50%	max. f 5300,-
Fysiotherapie	tot f 500 60% rest 75%	60%	50%	max. f 1500,-	max. f 1500,-	max. f 1500,-	max. f 1500,-	tot f 1000 60% soms meer	tot f 1140,- 80% rest 50%	max. f 3200 meer na goedkeuring
Niet Klinisch specialisten	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	eigen risico f 50,-
Huisarts	eigen risico f 35	100%	eigen risico f 50	100%	100%	100%	eigen risico f 50	eigen risico-f 50	eigen risico f 50	100%
Bijkomend eigen risico	-	max. f 100*	-	f 50/f 200	f 100	f 125	-	-	-	-
Noodfonds	ja	ja	ja	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Acceptatie	geen selectie voor eerstejaars		geen selectie	selectie	selectie	selectie	selectie	selectie	selectie	selectie
Leeftijdsgrens	geen	geen	34	30	34	30	35	32	-	30

* Tegen een meerprijs van f 78,- is men van het eigen risico bij Uniac af. Tevens worden dan enkele tandartskosten vergoed [geen controle en gaatjes vullen].

Zowel Uniac als SSGZ hebben een stichtingsbestuur waarin de universiteiten en studentenvakbonden vertegenwoordigd zijn. Dit garandeert dat de stichtingen niet puur zakelijk te werk gaan.

De studenten die zich gezond voelen en niet geplaagd worden door solidariteit met de zieke medestudent kunnen zich enkele tientjes besparen door naar een verzekeringsmaatschappij te stappen die haar klanten wel selekteert. Deze studenten hebben volop keus. Maar liefst negen instellingen beconcurreren elkaar op deze markt. Naast een al wat oudere niet-commerciële instelling als Ohra hebben de laatste jaren ook commerciële verzekeringsmaatschappijen en banken zich op deze markt geworpen. Dit jaar drie nieuwkomers: de Nationale Nederlanden, de Goudse verzekeringen en Delta Lloyd. Van deze laatste konden we

echter alleen de premie — 425 gulden — en het eigen risico — honderd gulden — te weten komen. Van de reeds bestaande verzekeringen, de Amro en de ABN, kon alleen de Amro in het onderstaand schema worden opgenomen. Een rommelig foldertje van de ABN vermeldde als enige relevante informatie de premie; 426 per jaar.

Nationale Nederlanden richt zich op het goklustige publiek. Naast het pakket van 480 gulden met een eigen risico van 50 gulden — overigens het allerduurste pakket van alle verzekeringen — kan de student zich 82 gulden besparen door het pakket van 398 gulden te nemen. Hij moet er dan wel op gokken dat hem niets overkomt, want het eigen risico is maar liefst 200 gulden. Kortom pakket 1 is gewoon duur en pakket 2 heeft een onverantwoord hoog eigen risico. De Amro en

de Goudse hebben ook een premie van 398 gulden en een eigen risico van respectievelijk 100 en 125 gulden. De Goudse verzekert overigens tegen een meerprijs van 77 gulden ook kosten aan alternatieve geneeswijzen.

De niet-commerciële instellingen blijken door de bank genomen iets voordeliger te zijn dan de voorgaande groep. Ohra en VGNN zijn, rekeninghoudend met het pakket, het eigen risico en met de premie, de voordeligst. De VGNN echter neemt alleen studenten aan die in het noorden des lands wonen of wiens ouders daar woonachtig zijn. Ohra heeft als bijkomend voordeel dat zij ook orale anti-conceptiemiddelen (de pil) en het spiraaltje vergoed.

Jaap Ellerbroek
Wageningen Hogeschoolblad

Heel de mens

Het voorschrift dat onderwijs alle begaafdheden van onze unieke persoonlijkheid volledig zou moeten ontplooiën, berust op onnadenkendheid.

Er zullen — altijd en bij iedereen — bij het opgroeien en daarna tientallen ontwikkelingsmogelijkheden blijven liggen.

Dagelijks gaan er massa's grote, en nog meer middelmatige, toneelspelers, voetballers, dichters, wiskundigen en dominees in ons verloren.

Dat is sneu, maar we kunnen nu eenmaal niet al onze talenten tegelijk tot bloei brengen.

Opvoeden en opleiden zijn tot op grote hoogte een zaak van verwaarlozing.

In hooggestemde bespiegelingen over onderwijs wordt van mensen, die in hun ontwikkelingsgang de nodige talenten hebben laten verdorren (hoogleraren en wetenschappelijke medewerkers, bijvoorbeeld), verwacht dat zij aandacht en ruimte geven aan het te vormen materiaal dat voor hen ligt (hangt, of staat).

Een onzinnig verlangen. Zeker in het hoger onderwijs, waartoe men zich als docent toegang verschaft dankzij het radicaal kappen in zichzelf van minstens één avonturier, één componist en één beleidsmedewerker.

Tobberig vragen al die hardwerkende docenten zich nu af hoe zij al die muzische, creatieve geesten kunnen behoeden voor de schadelijke effecten van hun onderwijs. Studenten kunnen zich, bij onvoldoende resultaten, vlijen met de geruststellende gedachten dat de schadelijke effecten van onderwijs zich bij hen niet hebben voorgedaan. Wie het minste onderwijs heeft genoten, is de meest ongerepte persoonlijkheid . . . dus?

De individuele docent hoeft zich niet, vol zelfverwijf, af te vragen wat hij allemaal in zijn studenten verwaarloost wanneer hij enthousiast pleitbezorger is van zijn eigen vak. Ik zou nog best vrede kunnen hebben met een opleiding die bestaat uit een optelsom van geestdriftige verkoopnummers. Een redelijk reproducerende wijsneus, die langs al die uitventers van kennis is gegaan, kan zo best een behoorlijk beroepsbeoefenaar worden. Een kritische, zelfstandig denkende, student zal spoedig de

betrekkelijkheid van met stelligheid verkondigde opvattingen doorzien en misschien is hij een van de weinigen die, ondanks de universiteit, iets van de overspannen pretenties van de universitaire opleiding waarmaakt.

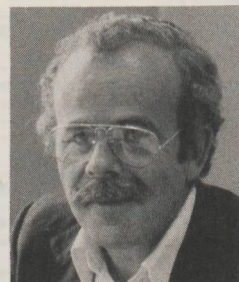
Maar iedereen kan zien dat maar al te vaak enthousiasme ontbreekt of dat de verkoper zijn waar onhandig aan de man brengt.

Het is niet teveel gevraagd wanneer docenten zich verdiepen in het 'hoe' van het leren en het 'waarom' van hun eigen vak in het geheel van een opleiding. Wie eisen stelt aan zichzelf mag eisen stellen aan zijn studenten.

Wie de mond vol heeft over de wetenschappelijke standaard in zijn vakgebied, mag niet amateuristisch of onverschillig omspringen met zijn onderwijs in dat vakgebied. Wie onvoldoende onderzoek doet, verwaarloost zijn vak? Wie zijn onderwijs verwaarloost, verwaarloost zijn vakgebied evenzeer, zo niet meer.

De weg naar het docentschap (in delen van) het secundair en het hoger onderwijs loopt veelal door een weerbarstig landschap dat de leraar in ons doet verdorren. Leraar in de zin van 'iemand die met kennis van zaken én enthousiasme zinvolle leerervaringen voor anderen organiseert'. Je mag van iedereen met een, volledige of gedeeltelijke, onderwijsopdracht verwachten dat hij de leraar in zich uit de winterslaap wekt. Misschien is de 'onderwijskunde' niet voor iedereen de meest aantrekkelijke prins om bij die handeling te assisteren. Maar wie weet wat er gebeurt wanneer de prinses van de vakdeskundigheid deze eigenwijs pratende kikker voorzichtig, jazelfs met enige afkeer, met de lippen beroert . . . Of haal ik nou een paar sprookjes door elkaar?

Jan Beliën

Computer krijgt rol als leermiddel

Drie jaar geleden is een groep medewerkers van de RL aan de slag gegaan om de computer geschikt te maken als basisleermiddel voor probleem-georiënteerd onderwijs. In deze periode is in de nationale pers veel aandacht aan dit project besteed: radio-uitzendingen, artikelen in o.a. Paramedica en een bijdrage aan de Teleac-kursus Wetenschappelijke Modellen. Omdat wij de indruk hadden dat dit project in eigen huis minder bekendheid heeft dan het verdient, zochten wij Rik Min op, die zich full-time met de realisatie ervan bezig houdt.

'Als ik aan 'onderwijs-computers' denk, herinner ik me ergens een verhaal over een of andere leermachine. In de jaren dertig had men een apparaat gekonstrueerd dat verbonden was met het hoofdkussen van de leerling. 's Nachts werd dan informatie overgebracht op de hersenen van deze persoon. Zie je een overeenkomst met jullie project?'

Geen enkele. Er wordt met onze computer geen lesjes in het hoofd van de student gestampt. Je kunt het beter zien als een aanvulling op de reeds bestaande modellen waarover men in het onderwijs beschikt om een beter inzicht te krijgen in de medische wetenschap. Niet alleen een aanvulling, maar op sommige punten ook een verbetering. De studenten in Maastricht hebben de beschikking over een breed scala van leermiddelen. Handboeken, banddiaries, videobanden en anatomische preparaten bevatten veel informatie, maar als leermiddel blijven ze erg statisch. Het 'Skillslaboratorium' is daarentegen veel dynamischer, gesprekstechnieken en klinische vaardigheden kunnen geleerd worden in een situatie waarin een vraag gevolgd wordt door een antwoord, een handeling door een reactie.

Wij proberen de computer op dezelfde dynamische wijze in het onderwijs in te schakelen. Als toepassingsgebied hebben wij in eerste instantie gezocht naar problemen binnen de biochemische basisvakken.

'Kun je een aantal voorbeelden noemen van die 'problemen' en hoe wordt daar mee om gegaan?'

'Om er enkele te noemen: we hebben een programma over het bestuderen van enkele verschijnselen van de bloeddruk in de aorta, verder een model van de bloeddrukregulatie en een model van de water- en zouthuishouding. Ook kunnen we op dit moment een computersimulatieprogramma aanbieden over het voorschrijven van recepten, geneesmiddelenkinetiek en bloedspiegels. Zo zijn er nog een aantal. Een beetje buiten dit lijstje valt een programma over het systema-

tisch afnemen van een anamnese bij patiënten met klachten over pijn op de borst.

Zoals ik al gezegd heb, is het niet de bedoeling dat met behulp van de computer 'lesjes uit het hoofd geleerd worden'. Het gebruik van dit leermiddel zal het toegankelijk maken van een bepaald vakgebied voor de studenten vergemakkelijken. Als hij eenmaal enthousiast geworden is, zal hij vanuit de programma's ook eerder de handboeken gaan bestuderen en weten wat de relevante informatie is. Relevant om de aangeboden medische problemen op te kunnen lossen.

Als voorbeeld kunnen wij het model van de bloeddrukregulatie nemen. Je kunt beginnen met een persoon met normale bloeddruk, hartfrequentie, perifere weerstand, etc. Aan de computer is een schrijver verbonden die een grafische weergave van deze gegevens maakt. Als je je afvraagt wat er gebeurt met bijv. de bloeddruk of de hartkontraktiliteit als de hartfrequentie 2 x zo groot wordt, dan laat je het hartritme toenemen en de fysiologische gevolgen worden zichtbaar gemaakt. Ook bestaat de mogelijkheid

om een pathologische aandoening aan te brengen. Ernstig bloedverlies, hoge bloeddruk, akute nierinsufficiëntie etc. Aan de ene kant zie je welke verstoringen er optreden in het fysiologische systeem, aan de andere kant kan je de 'patient' met hoge bloeddruk te hulp komen met medikamenten. De computer signaleert onmiddellijk als je het goed of verkeerd doet, en het resultaat van je ingrijpen krijg je direct gepresenteerd. Je hebt de mogelijkheid om je fout te herstellen en nogmaals een poging te wagen.

Ik heb met deze summiere beschrijving willen laten zien wat het dynamische karakter van dit leermiddel is. Je krijgt voortdurend prikkels om een aantal dingen verder uit te zoeken of bij inhoudeskundigen na te vragen. Andere voordelen van het gebruik van computersimulaties in het medische curriculum zijn dat het probleem integraal bestudeerd kan worden: in het model kunnen zowel de normale fysiologische alsook de ziekmakende en therapeutische mechanismen bestudeerd worden. Daarnaast is dit leermiddel sterk gericht op het handelen, het beslissingen nemen van de

student en de consequenties van dit handelen wordt snel en onfeilbaar weergegeven. Door dit laatste is computersimulatie zeer geschikt voor zelfevaluatie. Bijkomende voordelen zijn dat de studenten vertrouwd raken met de computer als modern technologisch middel en modelstudies leert waarderen. Daarnaast maken computersimulaties voor een gedeelte kostbare, tijdrovende en proefdieren-verslindende praktika overbodig.

Spiegel van de Nederland

Precies 1278 Nederlanders zijn door de enquêteurs aan de tand gevoeld. Daarnaast zijn nog twee referentiegroepen van elk 250 personen ondervraagd: werkers in de eerstelijns gezondheidszorg en leerkrachten uit het basisonderwijs als de groepen van wie men kan verwachten dat zij een 'modelrol' spelen.

Overigens was de afnemende bereidheid om mee te werken aan dit soort opinieonderzoek duidelijk waarneembaar: de non-response bedroeg 25%, al dient men daarbij te bedenken dat een aantal mensen gewoon niet thuis was.

Beleving van gezondheid

Acht van de tien Nederlanders vinden hun gezondheid goed tot zeer goed. Vijftien procent noemt zijn gezondheid matig en vier procent slecht of zeer slecht. Vooral jongeren zijn tevreden over hun gezondheid. Van de ondervraagden tussen 50 en 65 jaar vond 34% zijn gezondheid matig tot zeer slecht. De sekse speelt geen rol bij de beoordeling van de gezondheid, wel de sociale klasse: 47% van de personen uit de lagere sociale klassen vindt zijn gezondheid matig tot zeer slecht tegen 11% uit de hoogste sociale klasse. Als men zijn gezondheid als goed beoordeelt wil dat nog niet zeggen dat men er geen klachten over heeft. Op de vraag of men lichamelijke klachten voelde, noemden de ondervraagden gemiddeld vier klachten op. In vergelijking met onderzoeken van zeven à acht jaar geleden is het gemiddelde aantal opgegeven klachten aanzienlijk gestegen, maar omdat uit onderzoek uit 1972 ook een gemiddelde van 4 klachten kwam, durven Philipsen c.s. durven uit die cijfers alleen te konkluderen dat het aantal klachten in ieder geval niet aan het afnemen is. Wel is duidelijk gekonstateerd dat in de lagere sociale klassen gemiddeld veel meer klachten voorkomen dan in de hoogste (6,7 tegen 2,6). Ondanks het vrij hoge gemiddelde aantal klachten maken wij ons weinig zorgen over onze gezondheid: meer dan de helft van de ondervraagden zegt er niet bij stil te staan.

Eigen verantwoordelijkheid

In hoeverre zijn Nederlanders van mening dat zij zelf invloed kunnen uitoefenen op hun gezondheid en in hoeverre voelen zij zich daarvoor verantwoordelijk? Maar liefst 39% reageert bevestigend op de opmerking 'Gezondheid is het allerbelangrijkste in het leven van de mens'. Maar wanneer men de gezondheid moet rangschikken tesamen met andere belangrijke waarden in het leven,

komt zij pas op de vierde plaats, na gezin, vrede en vrijheid, maar vóór vriendschap, huisvesting, werk, zekerheid, sport, geloof (tiende!) en geld (laatste!). Bijna 90% is van mening dat de manier van leven invloed heeft op de gezondheid. Leefwijze, levenshouding, voeding, werkomstandigheden en gezinsleven worden beschouwd als de zaken die de gezondheid het meest beïnvloeden. De minste invloed wordt toebedacht aan het geloof en wettelijke maatregelen. Bijna iedereen vindt zichzelf als eerste verantwoordelijk voor zijn gezondheid. Daarna worden artsen, het gezin en de overheid genoemd.

Gezond leven

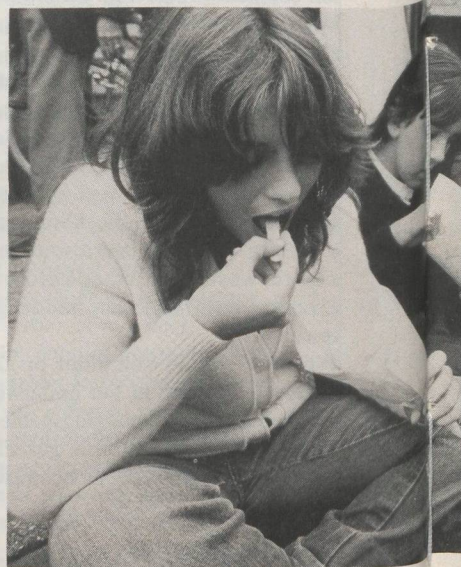
Opvallend is ook de rol die kennis over leefwijzen speelt in de opvattingen over gezondheid. Hoe meer kennis men heeft over voeding, des te sterker leeft het gevoel dat men iets kan doen aan zijn gezondheid. En hoe groter de kennis over geneesmiddelen is, des te geringer is het vertrouwen in de medische wetenschap. Op de vraag wat men vindt van zijn leefwijze, antwoordt 72% dat hij die gezond vindt of zelfs zeer gezond. Vierentwintig procent vindt zijn leefwijze niet gezond en ook niet ongezond. Vier procent is van mening dat hij ongezond leeft. Ruim zestig procent geeft toe dat er enkele ongezonde aspecten aan zijn leefwijze zitten, ruim dertig procent ziet er geen. Van de gezonde aspecten werden voeding (28%), bewegen (23%), niet roken (12%) en ontspanning (ook 12%) het vaakst genoemd. Van de genoemde ongezonde aspecten spring roken eruit met maar liefst 37%. Alcohol wordt door 13% als een ongezond aspect genoemd en te weinig ontspanning door 12%. De werksituatie en een (on)regelmatig leven worden weinig genoemd als gezond of ongezond aspect. Het gebruik van medicijnen wordt door één procent als gezond en eveneens door maar één procent als ongezond aspect genoemd.

Roken en drinken

De onderzoekers zijn dieper ingegaan op zes notoir gezonde of ongezonde aspecten van de leefwijze: voeding, alcohol, roken, beweging, ontspanning en de werksituatie. Vooral de eerste vier blijken te worden aangegrepen als men wat aan zijn gezondheid wil doen: 28% eet bewust, 25% rookt niet, 17% beweegt meer en 12% drinkt minder. Vooral de resultaten van het onderzoek naar het rookgedrag zijn opvallend. Het percentage niet-rokers is sinds 1958 gestegen van 38 tot 48%. Vooral mannen zijn met

Roken en drinken de zi

Folders, stickers, boeken, T-shirts, dubbeldeks in de
radio- en TV-programma's, grote lappen in de
bedacht is door een reclameboy wordt d
dat
Nederlandse volk er nog eens op te wijze
verantwoordelijk is voor zijn gezondheid.
initiatiefnemers, die het eigenbelang ook
ziekenfondsen en de andere ziektekosten
zaak dat de verzekerde in veel gevallen
of zij in aanraking komt met het langza
verzorgingsapparaat. De 'lappen' in de
organisatoren zelf, die de huis- aan huis
kopij. Er worden ook zeer kritische verblen
en over de rol die gezondheid in ons leve
spelen. Dat laatste soort artikelen is vooal te
onderzoekers van de Rijksuniversiteit L
'Leeft Nederland Oké?' en dat gebaseerd is o
gezondheidsbeleving, het ziektegedrag, o
van het Nederlandse volk. 'Het onderzoek
beperkingen van het wetenschappelijk o
vier auteurs, Hans Philippen, Riet Drop
Hans Adriaanse (Gezondheidsvoorlichtin
spiegel is zeker niet de spiegel van de ste
een gewone spiegel. Er zit geen wijze ste
mooiste is', waarschuwen zij de lezer die
dit soort onderzoeken per definitie mor
stisc

roken gestopt, terwijl vrouwen steeds meer zijn gaan roken. Van de rokers is 38% van plan ermee te stoppen. De tamelijk gunstige ontwikkeling bij het roken (niet onderzocht is of de rokers meer of minder zijn gaan roken) staat in schrille tegenstelling tot een ander ongezond aspect, het alcoholgebruik, dat een duidelijke stijgende lijn vertoont. De ondervraagden geven een gemiddeld alcoholgebruik op van 7,5 glazen per week. In werkelijkheid moet dat cijfer veel ho-

Nederlandse (on)gezondheid

de zieke plekken

dubbeldekkers, plaatselijke aktiekomités, ppen in de krant; geen middel dat ooit 'dt dzer dagen onbenut gelaten om het wijze dat het zelf in de eerste plaats eid. 'Nederland Oké' is het motto van de ; ook niet uit het oog verliezen. Met name de ostererzekerars vinden het een ontoelaatbare llen e niets aan doet om te voorkomen dat hij ngzaerhand onbetaalbaar geworden de rant zijn niet alleen afkomstig van de huisladen rijkelijk hebben voorzien van gratis verblen geschreven over de opzet van de aktie s leven van alledag speelt en zou moeten ; vooral te danken aan het materiaal dat it Lierburg hebben aangedragen in hun rapport seerd is op een onderzoek naar de ag, de gezondheidsopvattingen en de leefwijze erzoek houdt Nederland — binnen de ijk onderzoek — een spiegel voor', schrijven de (rop Medische Sociologie), Ruud Halfens en chtin en -Opvoeding), in hun inleiding. 'De le ste moeder van Sneeuwwitje, het is maar e ste in die weet wat Oké is of wie de r die uit is op bevestiging van de opvatting dat morastisch of infantiliserend is.

ger liggen, want de drankverkoop, die dankzij de accijnshemming exakt bekend is, ligt op een gemiddelde van 20 glazen per week per hoofd van de bevolking. Bij sigaretten is het verschil tussen opgegeven en werkelijk gekonsumeerde aantallen geringer, maar toch nog altijd 20%. Mannen drinken twee keer zoveel als vrouwen, maar het aantal vrouwen dat drinkt is de laatste generatie belangrijk toegenomen. Jongeren drinken vooral in de weekends. Tien procent van de on-

dervraagden zegt meer dan 21 glazen alcoholische drank per week te nuttigen. De grote drinkers zijn vooral te vinden onder jongeren, mannen en de hogere sociale klassen.

Over zijn voeding is de Nederlander zeer te spreken: 87% noemt die gezond tot zeer gezond. Toch heeft het voedingspatroon weinig te maken met de mate waarin men zijn eigen leefwijze gezond vindt.

Gemiddeld consumeert een Nederlander 15 pillen per maand. Zesendertig procent slikt aspirine of andere pijnstillers, 16% gebruikt vitaminepilltjes en 6% gebruikt kalmeringsmiddelen. Zes procent van de respondenten had in de maand voorafgaand aan het onderzoek slaapmiddelen gebruikt en twee procent had laxemiddelen genomen. Philipsen c.s. noemen het gemiddelde aantal pillen van 15 per maand schrikbarend hoog en wijzen erop dat het hier nog maar om een deel van de werkelijke consumptie gaat. Hun onderzoek heeft zich alleen beperkt tot die medicijnen waarvan de gebruiker zelf de dosis kan bepalen.

De samenhangen

Aan het slot van hun rapport hebben de onderzoekers gezocht naar samenhangen tussen gezondheidsbeleving, gezondheidsopvattingen en gezondheidsgedrag (leefwijze). Geprobeerd is aan de hand van die samenhangen de grote lijnen van het onderzoek in één beeld onder te brengen. Daartoe zijn de zes aspecten van een gezonde/ongezonde leefwijze eerst samengenomen tot één maat: de gezonde leefwijze; de onderzoekers bevestigen heel voorzichtig dat er zoiets bestaat. Iemand die 'gezond' leeft voedt zich 'gezond', rookt niet, drinkt weinig of niets, beweegt veel, slikt weinig pillen en gedraagt zich relatief veilig. Aan de andere kant is gezocht naar samenhangen tussen kennis op het gebied van de zes gezondheidsaspecten: kent iemand die de gevaren van roken kent, ook de gevaren van medicijngebruik? Het blijkt dat er wel een samenhang is tussen kennis over de aspecten eten, roken en drinken, maar niet tussen die kennis en de kennis over de risico's van te weinig bewegen, medicijngebruik en onveilig gedrag. Overigens merken de onderzoekers daarbij op dat de vraagstelling bij de laatste aspecten wellicht wat ongelukkig was geformuleerd.

Op die wijze hebben de onderzoekers de volgende konklusies geformuleerd: — Er is, zoals te verwachten was, een sterke samenhang tussen het uiten van

veel lichamelijke klachten en het bezoek aan de dokter. Hoe slechter men zijn gezondheid ervaart, hoe vaker men een arts raadpleegt.

— Een slechte gezondheidsbeleving wordt vooral aangetroffen bij ouderen, vrouwen en mensen met een lage sociaal-economische status. Waarschijnlijk is bij die groepen ook objectief sprake van een slechtere gezondheidstoestand. Bovendien is aantoonbaar dat een betere gezondheidsbeleving samenhangt met een gezonde leefwijze. Hoe gezonder men leeft, hoe minder klachten men heeft en hoe minder men bij de dokter komt.

— Hoe meer men weet over de verschillende aspecten van een gezonde leefwijze, hoe meer men zich daarnaar richt. Dat helpt, niet veel, maar wel consistent.

— Vrouwen nemen een bijzondere positie in: zij hebben meer klachten, maar leven gezonder.

— Doktersbezoek is niet alleen afhankelijk van de hoeveelheid klachten, maar ook van de opvattingen over gezondheid. Hoe meer men het idee heeft dat men iets aan zijn eigen gezondheid kan doen, hoe minder vaak men naar de dokter loopt. Wie vindt dat hij zijn gezondheid kan beïnvloeden, leeft ook gezonder. Anderzijds is ook waarneembaar dat mensen met veel aandacht voor hun gezondheid vaker een arts raadplegen.

— Een gevoel van verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid hangt samen met de overtuiging dat men zijn gezondheid kan beïnvloeden.

Status

De moraal van het verhaal is volgens de onderzoekers 'dat een gezonde leefwijze inderdaad effect sorteert en dat spreiding van kennis terzake eveneens gunstige gevolgen voor het gedrag heeft'. Bij hun werk krijgen organisatoren van gezondheidsakties als 'Nederland Oké' te maken met een zeer moeilijk te bestrijden fenomeen: de gemiddelde Nederlander bestaat niet. De sociaal-economische status bepaalt in sterke mate het gevoel dat men zijn eigen gezondheid allereerst zelf in de hand heeft. Hoe minder iemands inkomen en opleiding zijn, hoe minder zijn kennis over een gezonde leefwijze is, en hoe meer hij aan anderen overlaat, dat wil zeggen: hoe meer hij geneigd is van gezondheidszorg gebruik te maken.

Werkgroep komt met ontwerp examenreglement

Hoewel naar buiten toe wel eens anders gesuggereerd wordt, kent ook Maastricht zijn examenproblematiek. In vorige nummers van *Observant* is daar al eerder over geschreven. Begin februari stelde de Faculteitsraad van de Faculteit der Geneeskunde een werkgroep in, die een concept examenreglement zou moeten gaan maken, gebaseerd op de onderwijskundige principes van Maastricht. Deze Werkgroep Examenreglement, ook wel genoemd de commissie Wijnen, liet onlangs haar voorstellen voor een nieuw examensysteem het licht zien.

De genoemde commissie onder voorzitterschap van onderwijsdeskundige Prof. Wijnen, was verder samengesteld uit leden van de diverse geledingen van de facultaire gemeenschap, zoals de kliniek, capaciteitsgroep O & O, Skillslab en studenten. De indertijd geformuleerde opdracht hield in dat er een examenreglement moest komen dat kon rekenen op een brede instemming in de faculteit. De commissie zelf vindt dat de nu geformuleerde voorstellen onder leiding van het Faculteitsbestuur besproken moeten

worden, om na te gaan of deze brede instemming ook te vinden is.

Ze is zo wijs geweest om niet alle mogelijke meningsverschillen en verschillende visies binnen de werkgroep eerst glad te strijken, maar ze heeft een 'innovierend en uitdagend' stuk op tafel gebracht waarover heel wat gepraat zal gaan worden. Ze heeft zich bij het doen van de voorstellen niet alleen beperkt tot het examensysteem, maar haar opdracht breder opgevat en een totaalsysteem van studiebegeleiding-, advisering en examinering proberen te ontwikkelen. Ze doet voorstellen over een geïntegreerd toetsingssysteem waarbij de huidige formatieve en summatieve evaluatie in elkaars verlengde liggen en niet afzonderlijk moeten worden gehanteerd. Een ander belangrijk uitgangspunt is het contractmodel waarbij de wederzijdse plichten en rechten van student en faculteit worden vastgelegd. Dat sluit aan bij de wens om te komen tot een geïndividualiseerd begeleidings- en beoordelingsstelsel. Twee belangrijke groeperingen binnen de faculteit hebben inmiddels hun commentaar gegeven, te weten de StudieRe-

sultatencommissie (SRC) en de Onderwijscommissie (OC).

Beide commissies brengen het hun inziens onuitvoerbaar van de voorstellen naar voren, met name wat betreft de mankracht die het voorgestelde systeem zou gaan vereisen. De OC is het verder wel eens met de gehanteerde uitgangspunten en vindt het stuk een goede aanzet voor verdere discussie.

De SRC heeft, naast waardering, op een aantal punten een ander standpunt dan de werkgroep. Die bezwaren richten zich vooral op de verdeling van de verantwoordelijkheden. Zij denkt dat de officiële Examencommissie in een figurantenrol zal worden gedrukt. Ze vindt verder dat de voorstellen nog te onvolledig zijn en dat er te veel randvoorwaarden oningevuld zijn, om nu al een beslissing over de voorstellen te kunnen nemen.

Beide commissies pleiten voor een overgangssysteem. De Faculteitsraad heeft in haar vergadering besloten om de verdere concretisering van de voorstellen in handen te leggen van een voorbereidingscommissie waar leden van de huidige SRC zitting in hebben, alsmede mensen uit de Studieadviescommissie, studenten en leden van de commissie Wijnen.

Begin 1982 moeten er dan uitgewerkte voorstellen op tafel liggen.

K.R.

Computer

(vervolg van pagina 7)

'Hoe is jullie ervaring met de consumptie? Komen er veel studenten op af? Zijn zij tevreden? Ik kan mij voorstellen dat er nog veel mensen rondlopen met het klassiek-romantische beeld van de computer als een geheimzinnig apparaat in een omgeving met een zacht zoemen- de air-conditioning, grote schijven die voortdurend heen en weer draaien met ervoor een paar onberispelijk geklede heren die bedachtzaam op knoppen en toetsen drukken.'

Zoals je ziet, bestaat de gehele computer waarmee de student op het Biomedisch Centrum kan werken, uit een toetsenbord, een soort schrijfmachine, een televisiescherm en een geautomatiseerde schrijver. Allemaal gemakkelijk te bedienen en duidelijk herkenbare apparaten. De programma's die wij op dit moment hebben, worden aan de verschillende blokken aangeboden. Aan blok 1.5 Atherosclerose bieden wij de mogelijkheid aan om het cardiovasculaire ap-

paraat te bestuderen. De opkomst is wisselend. Onze ervaring is dat de studenten die eenmaal gewerkt hebben met een programma, erg positief zijn en vaker terugkomen. Er bestaat zeker zo iets als 'drempelrees'. We denken dat de drempel steeds lager zal worden, als het leermiddel zijn eigen plaats binnen de andere basisleermiddelen gevonden heeft.'

'Hoe is jullie projectgroep eigenlijk samengesteld?'

'Er zitten mensen vanuit verschillende disciplines in. Biofysici, wiskundigen, mensen van de groep Onderwijsontwikkeling en farmakologen. Harry Struyker Boudier is de projectleider. Voordat hij in Maastricht ging werken, had hij al de nodige ervaring met computersimulatie opgedaan. Ikzelf heb zowel in Rotterdam en Utrecht meegewerkt aan modelvorming voor elektrische geleidingsmechanismen in fysiologische systemen als ook computersimulatie voor het oefenen in het opnemen van een anamnese. Hub van Kan van de DIV werkt full-time mee als programmeur en Gonnie Jongman is student-assistent.

'Normaal lopen projecten na 4 jaar af in onze instelling. Wat gebeurt er dan? Jullie schrijven een eindverslag en alles wordt in de kast opgeborgen?'

'We geloven niet dat dit laatste gebeurt. In de nabije toekomst gaan wij de mogelijkheid van dit leermiddel veel meer onder de aandacht van de verschillende capaciteitsgroepen brengen. Wij zijn ervan overtuigd dat veel onderwerpen en problemen geschikt zijn om in computersimulatieprogramma's als basisleermiddel aangeboden te worden. Als projectgroep kunnen wij de docenten behulpzaam zijn bij het maken van deze programma's en de handleidingen. Daarnaast zullen wij het leermiddel meer populair gaan maken bij de studenten. Het plaatsen van een aantal leerstations in het Bonnefantencomplex is daarbij een belangrijk onderdeel. In het licht van deze ontwikkeling lijkt het mij erg zinnig om dit project na zijn opstartperiode voort te zetten.

G.V.

Algemeen

Werkgroep Medische Ontwikkelingssamenwerking

Op 7 en 8 november 1981 organiseert WEMOS (werkgroep medische ontwikkelingssamenwerking) een kongres in Amsterdam over 'gezondheid en politiek in ontwikkelingslanden'.

WEMOS wil door dit kongres meer aandacht vragen voor de politieke en sociaaleconomische achtergronden van ziekte in ontwikkelingslanden, omdat zij ervan overtuigd is dat ziekte ontstaat uit armoede en niet uit het gebrek aan dokters, ziekenhuizen of geneesmiddelen.

Inleiders op het kongres zijn o.a.: prof. Vicente Navarro, Mw. Lesley Doyal, prof. Vincent van Amelsvoort.

Zaterdagmiddag is er een informatiemarkt en zijn er paneldiskussies over de gezondheidszorg in Afrika, Latijns Amerika en Zuid Oost Azië.

Zondag zijn er een twintigtal werkgroepen geprogrammeerd.

Proloog zal zaterdagavond het stuk 'My Mkinga' spelen, dat gaat over het dumpen van geneesmiddelen in een ontwikkelingsland.

Ter voorbereiding op het thema verschijnt er een dokumentatiemap, welke vanaf medio oktober bij

WEMOS verkrijgbaar is (prijs f 10,-).

Inlichtingen en inschrijving bij

WEMOS, Van Ostadestraat 51 huis, 1072 SN Amsterdam, telefoon 020-768800 (b.g.g. 848586 of 442210).

Kongreskosten: naar draagkracht f 10,- tot f 50,- (excl. maaltijden, onderdak).

Verdere informatie: Charles Phaff, Skillslab, toestel 218/292.

Medische sociologie voor ontwikkelingslanden

De interuniversitaire cursus 'Medische Sociologie voor Ontwikkelingslanden' wordt in het studiejaar 1981-'82 wederom georganiseerd in een samenwerkingsverband van het Instituut voor Tropische Geneeskunde en het Instituut voor Culturele Antropologie een Sociologie der niet-Westerse Volken te Leiden.

De colleges worden gegeven van 29 september 1981 t/m 30 maart 1982, elke dinsdagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur. Op 13 oktober 1981 dient eenieder die de cursus wil volgen een toelatingstoets af te leggen. Deze toelatingstoets handelt over de hoofd-

stukken 9 t/m 32 uit 'Introduction to Human and Social Biology' van B. Jones en D. MacKean (Jarrold & Sons, Norwich, 1975).

De cursus omvat een medisch-biologisch en een medisch-sociologisch gedeelte waarover enkele maanden na afloop van de colleges afzonderlijke tentamen zal worden afgenomen. Voor het afleggen van de tentamen dient men de op de colleges behandelde stof, alsmede de opgegeven literatuur te bestuderen. Wanneer men na de colleges te hebben bijgewoond, met goed gevolg beide tentamen heeft afgelegd, geldt de cursus als twee doktoraal-bijvakken met een totale zwaarte van 800 studiebelastinguren (20 werkweken). Wanneer een universiteit 400 studiebelastingen (10 werkweken) onvoldoende acht voor een doktoraalbijvak kan men, in overleg met de cursuscoördinator dr. W. F. L. Buschkens, een aanvullend werkstuk schrijven.

De colleges worden gegeven in het Instituut voor Tropische Geneeskunde, Rapenburg 33 te Leiden.

Wanneer men aan de cursus wil deelnemen kan men naar het besprekingscollege komen op dinsdag 29 september 1981 om 14.00 uur.

Voor nadere informatie kan men contact opnemen met:

Instituut voor Culturele Antropologie: Dr. W. F. L. Buschkens, toestel 4045 D. Meiners, toestel 4076

Instituut voor Tropische Geneeskunde: Prof. dr. H. J. v. d. Kaay, toestel 7442 Het telefoonnummer van de Rijksuniversiteit Leiden is: 071-148333

Volksuniversiteit Maas- en Mergelland

In oktober a.s. start de Volksuniversiteit Maas- en Mergelland met een nieuw programma. Naast de talencursussen met o.a. Maastrichts, Italiaans, modern Grieks, Arabisch, worden er ook Algemeen Oriënterende cursussen gegeven met o.a. Gasten rondleiden in Maastricht, Limburgs verleden, de antieke wereld van Griekenland, woning-inrichting/binnenhuisarchitectuur, moderne wiskunde voor ouders enz. Een brochure over de cursussen van de Volksuniversiteit is op aanvraag te verkrijgen bij het secretariaat van de Volksuniversiteit, Fr. Romanusweg 43b, 6221 AH Maastricht, tel.: 043-17975/54652. Openingsuren maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur.

Leergroepen over het jodendom

Het Leerhuis Limburg dat zich beweegt op het terrein van het z.g. joods leren (het leren vanuit en volgens de joodse traditie) en van de ontmoeting met de joodse traditie heeft voor het seizoen 1981/1982 een drietal groepen gepland. De leergroepen zijn bestemd voor allen die belangstelling hebben voor een ontmoeting met het jodendom en voor degenen die zich betrokken voelen bij de joodse traditie en daarmee tot verdieping willen komen van hun zicht op leven, samenleven en hun eigen manier van leven.

De achtergrondgedachte is, dat in tijden van crisis en snelle veranderingen het zowel voor individuen als voor gemeenschappen en beschavingen van het grootste belang is voeling te houden met de oorspronkelijke uitgangspunten en levenswaarden van de eigen beschaving. Voor onze christelijke en humanistische wereld is dit eigen erfgoed o.a. te vinden in de joodse beschaving die op haar beurt weer op de omgang met de hebreeuwse bijbel berust.

In de leergroepen wordt aan de hand van literatuur gewerkt en wordt de tekst gerelateerd aan de eigen levenservaringen en omgekeerd. Het aantal deelnemers per groep is beperkt. De groepen komen een maal per twee weken bij elkaar. Het aantal samenkomsten bedraagt als regel twaalf. Eind september/begin oktober hopen we te kunnen beginnen.

Inlichtingen en opgave bij:

Jos op 't Root, tel. bereikbaar onder nummer 888624 (B.M.C., cap. groep huisartsgeneesk.) of thuis, tel. 04457-1766.

Homostudies

De Werkgroep Homostudies van de Rijksuniversiteit Utrecht organiseert van januari tot Pasen 1982 een homostudies-seminar over discriminatie. Vanuit een interdisciplinaire samenwerking worden de historische, sociologische, psychologische, juridische en medische aspecten van de discriminatie van homoseksualiteit behandeld. Gedurende zes weken wordt in twaalf bijeenkomsten de inleidende literatuur besproken met behulp van referaten. Er kunnen stages worden gelopen. Het geheel wordt afgerond met een scriptie. De begeleidende staffleden zijn Judith Schuyf, Rob Tielman, Lex van Naerssen, Martin Moerings en Bert Thiecke. Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij Judith Schuyf (030-53 13 92) of Rob Tielman (030-53 20 12), Heidelberglaan 2 Utrecht.

Voorlichting

Ter inzage bij Dienst Voorlichting:

Knelpunten rond emancipatie-onderzoek:

Eerste fase van een inventarisatie van onderzoekspotentieel. Een nota van de voorlopige begeleidingsgroep emancipatie-onderzoek over de problemen rond het op gang brengen en continueren van emancipatie-onderzoek aan universiteiten en hogescholen.

Studentenreizen naar andere landen:

Brief van het ministerie van O en W over subsidie-mogelijkheden en -voorwaarden voor studiereizen door groepen studenten naar het buitenland.

Symposium 'Kerk en Kernbewapening'

Onder deze titel houdt de HTP in Heerlen 5 openbare colleges op de donderdagen 24 september en 1, 8, 15, 29 oktober 1981, telkens van 20.00 uur tot 22.00 uur.

'Dit symposium wil hoogwaardige informatie geven over het kernwapenvraagstuk, opdat ieder tot een afgewogen oordeel kan komen', aldus het programma.

Programma's en aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij de Dienst Voorlichting.

Landelijke inventarisatie vrouwenstudies

Om coördinatie van onderzoek m.b.t. vrouwen en vrouwenbeweging te bevorderen verzamelt het Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging (IAV) gegevens over lopend en pas afgerond onderzoek op dit gebied. Deze inventarisatie gebeurt dit maal in samenwerking met de Voorlopige Begeleidingsgroep Emancipatie Onderzoek (VBEO). Wetenschappelijke medewerksters/ers en studenten die onderzoek doen op het gebied van vrouwen of vrouwenbeweging wordt verzocht dit door te geven aan het IAV. Formulieren hiervoor zijn verkrijgbaar op het secretariaat van uw instituut en bij het IAV.

Voor inlichtingen over deze inventarisatie kunt u terecht bij Hetty Boonstra, IAV, Keizersgracht 10, (postbus 19504, 1000 GM) Amsterdam, tel. 020-244 268 tst. 15.

Enkele formulieren en folders zijn ook bij de Dienst Voorlichting verkrijgbaar.

Symposium postakademisch en post-hoger beroeps onderwijs

Op 18 en 19 november aanstaande wordt in congrescenter De Leeuwenhorst te Noordwijkerhout onder auspiciën van het Studiecentrum OTO een symposium georganiseerd over postacademisch en post hoger beroeps onderwijs onder de titel: 'De vormgeving van na-ervaringsonderwijs'. Tijdens dit symposium zullen de inhoudelijke, technische en onderwijskundige aspecten van dit type onderwijs, dat zich primair richt op afgestudeerden van het wetenschappelijk en hoger beroeps onderwijs, centraal staan.

Lezingen, inleidingen, panel- en groepsdiscussies wisselen elkaar af. De dag-delen zijn als volgt geprogrammeerd:

- I. Behoeftte aan en noodzaak van na-ervaringsonderwijs
- II. Technische aspecten: marktanalyse, planning, kostenvraagstuk, public relations en voorlichting.
- III. Politieke aspecten: politieke forumdiscussie over plaats en functie van na-ervaringsonderwijs.
- IV. Didactiek van na-ervaringsonderwijs: doelen en onderwijsvormen per beroepsector.
- V. Evaluatie en effectiviteit van na-ervaringsonderwijs.

Het symposium is bedoeld voor producenten en consumenten/afnemers van dit type onderwijs, voor personen die beroepshalve bij de ontwikkeling, verzorging of organisatie van na-ervaringsonderwijs zijn betrokken en voor andere geïnteresseerden. Het is de bedoeling dat informatie wordt verstrekt en ervaringen worden uitgewisseld binnen en tussen verschillende sectoren van na-ervaringsonderwijs.

De Leeuwenhorst biedt plaats aan maximaal 300 deelnemers; de kosten bedragen f 220,- p.p. inclusief maaltijden, overnachting, informatiemap.

Folders met alle nadere inlichtingen bij de Dienst Voorlichting RL of bij: Studiecentrum OTO
Postbus 16759
2500 BT 's-Gravenhage
tel. 070-8243231.

Sport

Met ingang van 1 september kunnen de sportkaarten worden afgehaald op het Buro Lichamelijke Vorming en

Sport, Hoofdgebouw RL, derde verdieping, kamer 3.20. Tevens ontvang je dan het Vademecum L.V. & S., waarin alle activiteiten, plaatsen en tijden vermeld staan.

Bij de aanvraag van de sportkaarten ontbreken van diverse studenten de pasfoto's. S.v.p. meebrengen!!

Degenen die nog niet betaald hebben worden verzocht f 50,00 mee te brengen (cheques/overschr. kaart/kas).

MAANDAG 7 SEPTEMBER START HET VOLLEDIGE PROGRAMMA !!!!!

Zaalvoetbalkompetitie

Vanaf 7 september start de zaalvoetbalkompetitie van de Maastrichtse Bedrijfs Sport Bond, waaraan wij dit seizoen met 2 teams deelnemen.

n.l. 't Rulke 1 coach: P. van Avermaete, BMC tst. 530
't Rulke 1 coach: Ron Brouns, tel. 045-411185

voor informatie met betrekking tot de wedstrijden kunt u bij de coaches of bij het Buro L.V. & S., terecht.

TENNISTOURNOOI RL 1981.

Op zaterdag 3 oktober a.s. wordt het 4e RL-Tennistournooi georganiseerd. De wedstrijden worden gehouden op de banen van het tennispark Dousberg. Deelname staat open voor alle leden van de RL-gemeenschap. Ook de echtgeno(o)t(e), verloofde of vriend(in) kan inschrijven.

Kosten: voor bezitters van de deelnemerskaart L.V. & S.: geen. Anderen betalen: fl. 7,50.

Er wordt in de volgende kategoriën gespeeld:

Dames enkelspel
beginners / gevorderden,
Heren enkelspel
beginners / gevorderden.

Degenen, die in de 1e ronde verliezen komen in de verliezersronde. Indien er tijd voor is wordt er ook mixed-dubbel gespeeld. Inschrijven vóór zaterdag 26 september a.s. bij Buro L.V. & S., kamer 320 Hoofdgebouw d.m.v. onderstaande strook of telefonisch toestel 306.

Personele Zaken

Personeelsmutaties

In dienst

15 mei 1981

mw. G. Custers
 onderzoeksassistente 0.5
 Algemene Faculteit
 dhr. C. Deerenberg
 Hoofd A.V. Dienst

1 juni 1981

mw. J.v.d. Beukel
 wet. medewerker 0.3
 Pulmonologie
 mw. M. Schurgers-Strijkers
 onderzoeksassistente 0.4 (tijd)
 Med. Psychologie
 mw. M. Gierlings-Graus
 onderzoeksassistente 0.6 (tijd)
 Med. Psychologie
 mw. J. Leunissen-Roosenboom
 wetenschapsvoorlichter 0.5
 Voorlichting
 dhr. H. Smeets
 wet. medewerker
 Verpl. Wetenschap
 Dhr. U. Bollag
 wet. medewerker (tijd)
 Kindergeneeskunde
 mw. E. Sohier
 consulente (tijd)
 Algemene Faculteit

15 juni 1981

dhr. N. Cobben
 wet. bibliotheekmedewerker
 Bibliotheek
 dhr. J. Vandenbooren
 adm. medewerker (tijd)
 Financiële Zaken

1 juli 1981

dhr. T.v.d. Nagel
 biotechnicus
 Fysiologie
 mw. W. Coenegrachts
 secretaresse dekaan
 Algemene Faculteit
 mw. M. de Heer-Janssen
 adm. medewerkster 0.5 (tijd)
 Dek. Medische Faculteit

15 juli 1981

dhr. L.v.d. Heuvel
 tekstverw. deskundig
 Informatieverwerking

22 juli 1981

mw. H. Daleweij
 suppoost (tijd)
 Bibliotheek

1 augustus 1981

dhr. A. Meijer
 wet. medewerker
 Beleidswetenschappen

dhr. C. van Beveren
 doc. beheerder
 Memic
 dhr. B. Schutte
 wet. ambtenaar (tijd)
 Interne Geneeskunde
 mw. F. Hein
 coördinator pho
 Algemene Faculteit
 dhr. R. Groeneveld
 (sociaal) psycholoog
 Skillslab
 mw. C. Heuts
 analiste
 Immunologie
 mw. M. Molenaar-v.d. Voort
 secretaresse
 Biochemie
 dhr. A. Oostveen
 wet. medewerker
 Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding
 dhr. E. Laumans 0.9
 wet. medewerker
 Keel-, Neus- en Oorheelkunde
 dhr. J. Berg
 wet. medewerker 0.5
 Keel-, Neus- en Oorheelkunde

15 augustus 1981

dhr. E. Zonneveld
 vaardigheidsdocent
 Skillslab
 mw. S. Haex-Hiert
 typiste (tijd)
 Personele Zaken en Studentenbelangen
 mw. E. Kerkhofs
 adm. medewerkster secretariaat
 Skillslab
 dhr. R. Verster
 Hoofdsportleider
 Personele Zaken en Studentenbelangen

15 mei 1981

mw. L. van Grieken
 Immunologie
 dhr. H. Abeling
 Fysiologie
 dhr. J. Vluggman
 Personele Zaken en
 Studentenbelangen

22 mei 1981

mw. L. Janssen-Lengs
 Dek. Medische Faculteit

1 juni 1981

mw. L. Gulpers-Winkelman
 Algemene en Juridische Zaken
 dhr. P. Breslau
 Algemene Heelkunde
 dhr. C. Defesche
 Fysiologie
 dhr. O. Last
 Centrale Proefdiervoorzieningen
 dhr. C. Gilissen
 Memic
 dhr. M. Verhoeven
 Biofysica

dhr. J. Ubaghs
 Bouw Technische Dienst
 dhr. J. Beursgens
 Informatieverwerking
 dhr. E. Heynen
 Biofysica
 dhr. F. Brandt
 Instrumentele Dienst
 dhr. R. Chambille
 Onderwijsontwikkeling en -Research
 dhr. P. Coenen
 Bouw Technische Dienst

1 juli 1981

mw. M. Beenen-Hul
 Personele Zaken en Studentenbelangen
 dhr. A. v.d. Eerden
 Oogheelkunde
 dhr. L. Nouwens
 Interne Geneeskunde
 dhr. M. Rousch
 Fysiologie
 dhr. R. Eijkman
 Onderwijsontwikkeling en -Research
 mw. F. Tonnard
 Bibliotheek
 mw. T. Beekman-Oetomo
 Personele Zaken en Studentenbelangen
 dhr. J. van Uden
 Rectoraat
 mw. M. Koekelkoren
 Rectoraat

Uit dienst

1 juli 1981

dhr. G. de Vlas
 Informatieverwerking
 mw. L. ter Hoeven-Damwijk
 Skillslab
 mw. M. Jöbses
 Bibliotheek
 mw. A. Stroucken
 Personele Zaken en
 Studentenbelangen
 mw. F. Corten
 Centrale Proefdiervoorzieningen
 mw. L. Esselink
 Bibliotheek
 dhr. J. Kursten
 Civiele Zaken
 dhr. M. Kruithof
 Personele Zaken en
 Studentenbelangen
 dhr. H. Wijts
 Personele Zaken en
 Studentenbelangen
 mw. D. Claessen
 A.V. Dienst
 dhr. J. van Dijk
 A.V. Dienst
 dhr. H. Hoenjet
 A.V. Dienst
15 juli 1981
 mw. M. Krijnen
 Biochemie
1 augustus 1981
 mw. J. Mulders-v. Haaster
 Med. Psychologie

Filmhuis viert eerste lustrum

Publiek kiest programma

Deze maand viert het Maastrichtse Filmhuis haar eerste lustrum. De oprichting wordt onder andere feestelijk herdacht met een aantal publiekskeuzefilms; films die de afgelopen jaren in het Filmhuis een meer dan gemiddeld aantal bezoekers getrokken hebben en die het publiek graag nog eens terug zou willen zien. In het kader van dat 'geprolongeerd'-programma krijgen we gedurende enkele September weken de gelegenheid een aantal hoogstandjes uit de filmhistorie, die we wellicht reeds vergeten waren, nog eens te aanschouwen. We wandelen even door het programma voor de komende weken heen:

De Italianen zijn in het lustrumfestival met vier regisseurs en vijf films méér dan goed vertegenwoordigd. 'La Strada', een vroegere film (1954) van Fredrico Fellini, verhaalt van Gelsomina, een straatzangeres die als een moderne versie van Sint Franciscus met de natuur communiceert en metgezellin is van de ongecultiveerde woesteling Zampano. Onvergetelijke rollen van Giulietta Masina en Anthony Quinn. Fellini's eerlijkste en minst opgesmukte film, gedraaid in zwart-wit.

'De Clowns' uit 1970 is een recente rolprent van Fellini, in de stijl die hem eigen is. Op quasi-documantaire achtige wijze schildert hij het leven van circusclowns, maar de realiteit maakt al snel plaats voor een mystieke, fantasierijke sfeer.

'Touche pas à la femme blanche' (1974) is de eerste western of beter westernparodie, van de enfant terrible van de italiaanse cinema: Marco Ferreri; opgenomen tussen zijn kassuccessen 'La grande bouffe' en 'La dernière femme' door. Generaal Custer vormt het middelpunt; hij trok in 1876 met veel bravour tegen de Sioux indianen ten strijde, maar werd bij Little Big Horn in de pan gehakt. Ferreri zou Ferreri niet zijn als hij de film geen bizarre, satirische draai gaf: De handeling speelt zich grotendeels op een Parijs' bouwterrein af, arbeiders worden in de akties betrokken en de personen lijken hun rollen te parodiëren. Een niet pretentieuze en vergenoeglijke film.

De getalenteerde Ettore Scola vervaardigde 'C'eravamo tanti amati' in 1974. De film werd pas jaren later – na het succes van 'Una giornata particolare' – in Nederland opgemerkt. Scola recapituleerde de italiaanse na-oorlogse geschiedenis en begaf zich daarmee, na een reeks commercieel succesvolle comedies, voor het eerst op het politiek geëngageerde vlak.

'Padre padrone' (1977) van de gebroeders Paolo en Vittorio Taviani vertelt in episodenvorm en over een tijdspanne van twintig jaar de geschiedenis van een sardinijs herdersjongen, die vecht tegen de tyrannieke heerschappij van zijn vader; hij tracht de verhouding tot zijn vader te overwinnen en geeft zo gestalte aan zijn eigen emancipatie. De Taviani's analyseren de verhoudingen in het dorp, de familie, de school en het leger en laten het publieke vooroordeel tegen de sardinijs afstammelingen zien. 'Padre padrone', met weinig geld gedraaid voor de RAI-televisie op het moment dat de officiële italiaanse filmindustrie zich in een inspiratiecrisis bevond, is een belangwekkende film en terecht de Gouden Palm winnaar in Cannes.

Rusland is in het feestaanbod tegenwoordig met Andrej Tarkovsky, de eigenzinnigste en belangrijkste Sovjet regisseur van het ogenblik. 'De Spiegel' (Serkolo) stamt uit 1975, veroordeeld door de russische kritiek, opgehemeld in de rest van de wereld. Een gecompliceerd en gesloten werk dat de toeschouwer én de hoofdrolspeler in een doolhof van nachtmerrie-ervaringen gevangen

houdt. 'De Spiegel' is de meest individuele en vrije film tot nu toe uit de Sovjet-Unie. Een film op zoek naar het russische zelfbegrip.

Ook voor Rainer Werner Fassbinder, het vruchtbaarste talent van de nieuwe duitse film, en Woody Allen, naast Mel Brooks de grootste komische ster van het verjongde Hollywood, is een plaatsje ingeruimd in het Filmhuis retrospectief. En alsof al dat geweld nog niet genoeg is, prijkt media-agitator Orson Welles met twee films op het programma, waaronder zijn absolute meesterwerk 'Citizen Kane'. Welles regisseert en speelt de machtswellustige Kane, die voor welvaart zijn eigen principaas corrupeert en tenslotte het slachtoffer wordt van de media die hij trachtte te bespelen. Een meeslepend gegeven, dat veertig jaar later geen greintje aan actualiteit heeft ingeboet.

uit in de winter

De koffers zijn weer uitgepakt en het winterseizoen staat voor de deur. Cultureel (?) Maastricht kruipt in de startblokken om de lange winteravonden te veraangenamen met allerhande produkties. Zal het voor de zoveelste keer een besloten affaire worden binnen de muren van de wat muffige subsidiebolwerken als het Staaergebouw, de Schouwburg en Bonnefanten, of staan ons dit jaar verrassende dingen te wachten? Het lijkt er allerminst op, maar de wonderen zijn de wereld nog niet uit. Theaterliefhebbers zullen in ieder geval nog een poosje geduld moeten oefenen: De bonbonnière bevindt zich voor het eerst sinds lange tijd in grondige revisie en zal pas per één November met een verbeterde publieks- en podiumaccomodatie haar poorten openen.

Het **Bonnefantenmuseum** komt snel na het beeldendproject op het Vrijthof met een nieuwe grote productie: '5000 jaar vuursteenmijnbouw- op zoek naar het staal van de Steentijd'. Deze tentoonstelling is overgenomen van het Deutsches Bergbau Museum te Bochum, en geeft een overzicht van de plaats van de vuursteen in de prehistorische, historische én tegenwoordige samenleving. Dat heeft rechtstreeks betrekking op Limburg, immers precies honderd

jaar geleden ontdekte Marcel de Puydt de vuursteenmijnen van Rijkholt-St. Geertruid. De expositie schetst een levendig beeld van de winning en bewerking – mét demonstraties – van de vuursteen gedurende duizenden jaren én de functies die hij in de loop der tijden binnen het dagelijkse leven heeft gehad: Aanvankelijk als grondstof voor werktuigen en wapens, later als vuur-producent.

Het **Studium Generale** van de Universiteit is ook alweer in de running. De eerste van de zo langzamerhand vertrouwde literaire avonden valt op 22 September. Het werk van de twee Zuid-Limburgse schrijvers Hans van de Waarsenburg en Wiel Kusters staat erin centraal. Ook Eddy van Vliet en Hans Tentije, schrijvers met wier publikaties Kusters en van de Waarsenburg zich verwant voelen, zijn van de partij. Twee dagen later, 24 September, geeft Ben Knapen, NOS en NRC-correspondenten in Duitsland, een lezing over de sociaal- economische en -culturele ontwikkelingen in het Duitsland van na de tweede Wereldoorlog.

Overigens heeft het Studium Generale voor Oktober een heus vierluik over popmuziek (met live-groepen) op stapel gezet.

Dan is er tenslotte ook nog het **Limburgs Symfonie Orkest**. Het brengt bij de aanvang van het nieuwe concertseizoen, in een drastisch vernieuwd Staargebouw, twee gratis toegankelijke lunchconcerten.

Studium Generale

Overzicht van het programma voor de komende maanden:

Dinsdag 22 september
Ssst . .literatuur
en poëzie met Wiel Kusters, Hans Tentije, Eddy van Vliet en Hans van de Waarsenburg.

Dinsdag 29 september
Ssst . .literatuur
Andreas Burnier in gesprek met Siem Bakker.

Dinsdag 6 oktober
Moderne Duitse Cultuur
Lezing over beeldende kunst door Rudi Fuchs.

Donderdag 8 oktober
Moderne Duitse Cultuur
Lezing over sociaal-culturele situatie door Ben Knapen.

Dinsdag 13 oktober
Moderne Duitse Cultuur
Lezing over literatuur door Doeschka Meijnsing en Leon de Winter.

Donderdag 15 oktober
Popmuziek
Lezingen over het recenseren van popmuziek door Elly de Waard en Peter Knoops.
Optreden van The Prima Boys (new wave).

Dinsdag 20 oktober
Moderne Duitse Cultuur
Lezing over theater.

Donderdag 22 oktober
Popmuziek
Forum over de commercie en popmuziek met Bram Vermeulen, Konrad Boehmer, Rick Zaal en Charly Prick.
Optreden van Wicked Lady (hardrock).

Dinsdag 27 oktober
Ssst . .literatuur en uitgevers.
Forum met Laurens van Krevelen, Ton van Reen en Julien Weverbergh.

Donderdag 29 oktober
Popmuziek
Lezingen over culturele en sociale achtergronden van de popmuziek door Wim van de Plas en Jos Koning.
Optreden van Nasmak (experimentele rock).

AGENDA

Bonnefantenmuseum

- **Tot 28 September:** 'Kontrasten' van Mathieu Vroemen. Een serie aquarellen uit de jaren 1967-1981.
- **Van 17 tot 28 September:** 'Tempel, weg naar binnen', atelierexpositie van Emmie Biermans.
- **Tot en met 11 Oktober:** '5000 jaar vuursteenmijnbouw', overzichtstentoonstelling.

Studium Generale R.L. (Aula R.L., aanvang steeds om 20.00 uur).

- **Dinsdag 22 September:** Literaire avond met Hans van de Waarsenburg, Wiel Kusters, Eddy van Vliet en Hans Tentije.
- **Donderdag 24 September:** Duitsland avond met Ben Knapen.

Filmhuis Maastricht

- **Zaterdag 12 September vanaf 20.00 uur:** Groot Lustrum Feest in De Redoute van de schouwburg met muziek, theater, film.
- **t/m 15 September om 20.00 uur:** 'Permanent vacation' van Jim Jarmusch; om 22.30 uur 'The magnificent Amberson' van Orson Welles.
- **Donderdag 17 September om 20.00 uur:** 'Padre padrone' van de Taviani's; om 22.30 uur: 'C'eravamo tanti amati' van Ettore Scola.
- **Vrijdag 18 September om 20.00 uur:** 'La strada' van Federico Fellini; om 22.30 uur: 'Touche pas a la femme blanche' van Marco Ferreri.
- **Zaterdag 19 September om 13.30 uur:** 'Take the money and run' van Woody Allen; om 15.30 en 22.30 uur: 'In einem Jahr mit 13 Monaten' van Rainer Werner Fassbinder; om 20.00 uur: 'De clowns' van Federico Fellini.
- **Zondag 20 September om 13.30 en 22.30:** 'De spiegel' van Andrej Tarkovsky; om 15.30 uur: 'La strada' van Federico Fellini en om 20.00 uur: 'Take the money and run' van Woody Allen.
- **24 t/m 27 September om 20.00 uur:** 'Citizen Kane' van Orson Welles; om 22.30 uur: 'The big store' van de Marx Brothers.
- **Woensdagen 16 en 23 September:** Mannenfilmcircuit.

Staargebouw

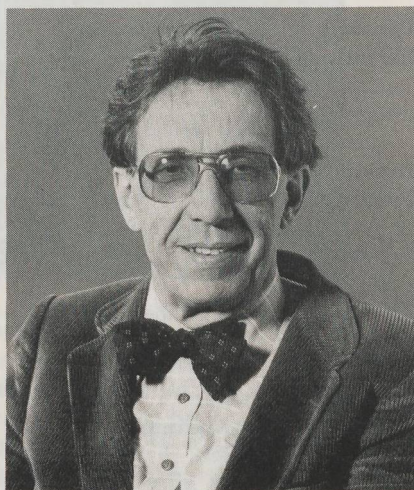
- **Vrijdag 18 September om 12.30 uur:** Lunchpauzeconcert van het Limburgs Symfonie Orkest o.l.v. Taijiro Iimori met werk van Mendelssohn en Tsjaikowski.
- **Woensdag 23 September om 12.30 uur:** Lunchpauzeconcert van het Limburgs Symfonie Orkest o.l.v. Taijiro Iimori met werk van Grieg en Gounod.

Groot of Gardeniers?

Na alle opwinding over het ongehoofde gehannes rond het opstellen van een regeerakkoord zijn voor de journalisten gouden tijden aangebroken: de in normale tijden streng onderdrukte spekulatielust mag plotseling de vrije loop gelaten worden als het gaat om het invullen van de ministersposten. Een van de posten die de pennen lang in beroering heeft gehouden is die van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Eerst leek oud-staatssecretaris Hendriks de grootste kanshebber, maar toen kwam Van Agt persoonlijk op de proppen met Til Gardeniers, die haar plaats bij CRM kwijtraakt aan André van der Louw. Van Agt heeft een persoonlijk zwak voor mevrouw Gardeniers (wel korrekt, hoor), niet in de laatste plaats omdat hij haar als een medestander ziet in abortuszaken. Daarmee kan een toekomstig Vomil-minister veel te maken krijgen als straks problemen rijzen rond de uitvoering van de wet, die meer ontregelt dan regelt. Toen de naam van mevrouw Gardeniers werd genoemd, sloeg de schrik in de benen van twee organisaties die een centrale rol spelen in de gezondheidszorg: de Nationale Kruisvereniging en de Nationale Ziekenhuisraad. In laatstgenoemde organisatie maakte vooral Hannie van Leeuwen zich erg boos over de voorkeur van Van Agt voor Gardeniers. Persoonlijke voorkeuren mogen geen rol spelen, de abortuszaak is voor de toekomstige minister van Volksgezondheid een probleem van ondergeschikt belang en mevrouw Gardeniers heeft van de werkelijke problemen die in de gezondheidszorg spelen totaal geen kaas gegeten, werd in de raden gezegd. En bovendien doet de puinhooft die Gardeniers bij CRM op het departement achterlaat het ergste voor haar toekomstige ondergeschikten vrezem.

Nee, géén Gardeniers dus bij Volksgezondheid, maar iemand die heeft laten zien dat hij een omvangrijke bezuinigingsoperatie uit kan voeren zonder dat er bloed vloeit. Wie is daar beter voor geschikt dan de Maastrichtse hoogleraar in de gezondheidseconomie, prof. Lou Groot?, vroegen de leden van de twee raden zich hardop af. Groot ligt vooral bij de Ziekenhuisraad erg goed in de markt sinds hij de operatie bedbeperving tot een goed einde heeft gebracht, zonder dat er maar één ontslag hoefde te vallen. Dat geeft de raden vertrouwen voor de bezuiniging van twee miljard op een totaal budget van 9,5 miljard, die de

nieuwe minister moet gaan uitvoeren. De twee raden hebben ieder een telegram gestuurd naar de formateurs Kremers en van Thijn (de zaak speelde vlak voor de tijdelijke ontregeling van Van Agt) waarin zij hun verontrusting over de benoeming van een bij uitstek ondeskundige hebben gelucht. Overigens werd in die telegrammen de

Prof. dr. Lou Groot

naam van Groot niet uitdrukkelijk genoemd. Groot zelf was niet in Nederland: *'Ik zat in Frankrijk toen dat speelde. Je moet die zaak ook niet te serieus nemen. Dat mijn naam in de krant gekomen is, is vooral een kwestie van journalistengossip.'* Groot houdt het erop dat er geen sprake is van zijn kandidatuur voor de Vomilpost en dat die er ook niet komt. Niettemin zou hij het betreuren als mevrouw Gardeniers de plaats gaat innemen: *'Je moet daar iemand krijgen die zo deskundig is dat hij de komende periode de winkel draaiende kan houden zonder verstrikt te raken in personeelsproblemen.'* Als hem die post werkelijk was aangeboden, had hij dan ja gezegd? *'Och, het is natuurlijk een rotbaan, maar wel een heel interessante.'*

Overigens komt de naam van Groot nu niet voor het eerst ter sprake bij een kabinetsformatie. Bij de vorming van het kabinet Den Uyl is hij door Andriessen gevraagd als staatssecretaris.

Tilburg boos

Er lopen in Brabant nog steeds mensen rond, die van spijt hun laatste grijze haren uitrukken als ze terugdenken aan hun gebrek aan slagvaardigheid in de tijd dat Veringa een achtste Medische Fakulteit te vergeven had. Maar goed, het instituut ging naar Maastricht als aanzet voor een Limburgse universiteit en Tilburg moest er

mee leren leven de eerstvolgende decennia als tweederangs instelling voor wetenschappelijk onderwijs door het leven te gaan.

Dat is tot nu toe vrij goed gelukt, want kleinschaligheid heeft zo zijn voordelen. Toch is de laatste maanden de spijt voor het missen van de universitaire status omgeslagen in wanhoop, nu de instelling die ten koste van Tilburg in Maastricht ontwikkeld wordt, bezig is te wroeten aan het belangrijkste fundament van de Hogeschool: de economische fakulteit. Wie de tongval in de Tilburgse studentenflats beluistert en op vrijdagavond de treinen in de richting Limburg ziet vertrekken, weet waarvoor de Tilburgse bestuurders bang zijn: een economische fakulteit in Maastricht gaat de Katholieke Hogeschool (en niemand anders) handenvol studenten kosten. Bij de juridische opleiding kon nog gezegd worden dat een nieuwe opleiding in Maastricht de druk van de Tilburgse ketel haalde, maar bij de ekonomen geldt dat niet. Er is sprake van een gestaag groeiend studentenaantal, maar dat leidt tot geen enkel capaciteitsprobleem.

De Tilburgse rector magnificus van Veldhoven wilde vorige week bij de opening van het academisch jaar het bezoek van minister Pais aangrijpen om zijn hart te luchten over de toezegging aan Maastricht, die Pais in mei gedaan heeft.

Maar Pais had zijn bezoek ter elfder ure afgezegd, zogenaamd wegens een interministerieel beraad, maar volgens zijn voorlichter stond zoiets niet op zijn agenda. Hij stuurde wel een vervanger, directeur-generaal Leibbrandt waarop de Tilburgse rector zijn academische woede kon koelen. En dat, terwijl de gelegenheid een feestelijk tintje hoorde te hebben, omdat daar de nieuwe studierichting letteren officieel geopend werd verklaard. Van Veldhoven deed dat met een zuur gezicht. Hij zei het onbegrijpelijk te vinden dat een minister die pleegt op te komen voor de kansen van kleine instellingen met de ene hand geeft en met de andere het dubbele terugpakt. Het Tilburgse Kollege van Bestuur heeft al aangekondigd dat het in de komende onderhandelingen over de Meerjarenafspraken 1982-'86 compensatie zal eisen voor het verwachte verlies aan economiestudenten. Aan wat voor nieuwe mogelijkheden daarbij gedacht wordt heeft het kollege er nog niet bij gezegd, óf omdat men de concurrentie niet op een idee wil brengen óf omdat men nog geen gat in de markt gevonden heeft.